LACANIAANSE ORIËNTATIE
INTERPRETATIE VAN OVERDRACHT ALS HERHALING EN VAN UBW ALS DUBBELZINNIGHEID IN VRAAG
VANUIT DE PASSE (ontdekken probleem) EN IN HET KADER VAN DE CONTROLE (oplossen probleem) VAN DE PSYCHOANALYTICUS

Lieven Jonckheere

lacaniaanse oriëntatie
wijze waarop JAM Lacans onderwijs ondervraagt (Lacan met Lacan) en voor de kliniek actualiseert

ook binnen lacaniaanse oriëntatie identieke dubbele kritiek op interpretatie
of toch minstens waarschuwing tegen:
- Interpretatie transfert als herhaling
- dubbelzinnige interpretatie van het Ubw
  of toch een bepaald soort

3 golven van waarschuwing tegen die interpretaties
systematisch terugkerende kritiek=ethiek
3 golven van kritiek = drie niveau's van School in lacaniaanse oriëntatie
School = passe = analyticus erkennen
1. ECF = instant du regard
   de school van Lacan
2. WAP = temps pour comprendre
   de suprastructuur, tegenhanger IPA
3. NLS = moment de conclure
   de Angelsaksische speerpunt

Zal de interpretatie vergaan in een soort *tsunami*?
- 2 golven van kritiek vanuit universitaire psychologie
- 3 golven van kritiek vanuit lacaniaanse oriëntatie

EERSTE GOLF VAN KRITIEK OP INTERPRETATIE VANUIT LACANIAANSE ORIËNTATIE
ECF
instant du regard

- halverwege jaren '90
  - zelfde moment als universitaire (=CBT) kritiek op interpretatie vanuit efficiëntiemeting psychotherapie
  - zonder verwijzing/kennis daarvan??
- Vanuit interne evaluatie *passe* in de ECF
  - vanuit *passe*
    - niet vanuit efficiency-meting, niet vanuit effect interpretatie op analysant = NTR
    - wel vanuit schaarsheid interpretatie zoals vastgesteld in de passe
      = weinig tot geen memorabele interpretaties vermeld in passe-getuigenissen
  - interne discussie ECF ivm passe
    tussen SCottet – JAM
    - SCottet : *minimalisme* (1995) en zelfs *déclin* (1996) interpretatie
    - JAM (1996): radicaler over *mort de l'interprétation*, *l'âge de l'interprétation est derrière nous*
- oorzaken *déclin/mort* interpretatie?
  - aanvankelijke twijfel/verwarring
    - eerst: subjectieve *oubli* interprétation bij passant (JAM)? = teken dat analyse 'af' is? (cfr Hans, geen goed teken!?)
    - maar uiteindelijk: analyticus geeft effectief minder interpretaties, zelfs bijna geen meer ("Vous ne dites rien ...")
      reden voor niet meer interpreteren analyticus?
      - niet NTR!
      - Wel problemen transfertinterpretatie en dubbelzinnige interpretatie?
  - Cottet: *déclin* interpretatie door vermijding transfertinterpretatie
    - cfr JAM – "transfert et interprétation" (1984)
      - nog niet radicaal in vraag stellen transfertinterpretatie
      - wel omkering verhouding intepretatie/transfert:
        - postfreud: transfert interpretatie
        - JAM: (verwachten) interpretatie transfert
          - SsS = donner pour fondement au transfert l'interprétation
          - SsS = ervanuit gaan dat A zal interpreteren wat ik zeg
            dus veronderstelde interpretatie door A (SsS) transfert
    - cfr Cottet – “Faut-il analyser le transfert ? » (1992)
      - men moet niet altijd transfert analyseren
      - cfr case Lacan Sém VIII (1961), 403: *"les plus beaux seins de la ville"*

cfr case Lacan Sém VIII (1961), 403: *"les plus beaux seins de la ville"*

- *Laissez-moi encore, pour terminer, vous parler d'un cas d'une patiente.*
  - *Disons qu'elle prend plus que liberté avec les droits sinon les devoirs du lien conjugal et que, mon Dieu, quand elle a une liaison elle sait en pousser les conséquences jusqu'au point le plus extrême de ce qu'une certaine limite sociale, celle du respect offert par le front de son mari, lui commande de respecter. Disons que c'est quelqu'un qui sait admirablement tenir et déployer les positions de son désir. Et j'aime mieux vous dire qu'avec le temps elle a su, dans l'intérieur de sa famille, je veux dire sur son mari et sur d'aimables rejetons, maintenir tout à fait intact le champ de force d'exigences strictement centrées sur ses besoins libidinaux à elle. Quand Freud nous parle quelque part, si mon souvenir est bon de la Knödelmoral, ça veut dire la morale des nouilles concernant la femme, à savoir des satisfactions exigées, il ne faut pas croire que ça rate toujours. Il y a des femmes qui réussissent excessivement bien, à ceci près qu'elle, <elle> a quand même besoin d'une analyse.*
  - *Qu'est-ce que, pendant tout un temps, je réalisais pour elle ? (…) J'étais bien son Idéal du Moi pour autant que j'étais bien le point idéal où l'ordre se maintient et d'une façon d'autant plus exigée que c'est à partir de là que tout le désordre est possible. Bref, il ne s'agissait pas à cette époque que son analyste passât pour un immoraliste. Si j'avais eu la maladresse d'approuver tel ou tel de ses débordements, il aurait bien fallu voir ce qui en eût résulté. Bien plus, ce qu'elle pouvait entrevoir de telle ou telle atypie de ma propre structure familiale ou des principes dans lesquels j'élevais ceux qui sont sous ma coupe n'était pas sans ouvrir pour elle toutes les profondeurs d'un abîme vite refermé.*
    Ne croyez pas qu'il soit si nécessaire que l'analyste offre effectivement, Dieu merci, toutes les images idéales qu'on se forme sur sa personne. Simplement elle me signalait à chaque occasion tout ce dont, me concernant, elle ne voulait rien savoir. La seule chose véritablement importante, c'est la garantie qu'elle avait, assurément vous pouvez m'en croire, que concernant sa propre personne je ne broncherais pas.
    Que veut dire toute cette exigence de conformisme moral ? Les moralistes du courant ont, vous l'imaginez, la réponse bien naturellement que cette personne pour mener une vie si comblée ne devait pas être tout à fait d'un milieu populaire. Et donc le moraliste politique vous dira que ce qu'il s'agit de conserver c'est surtout un couvercle sur les questions qu'on pouvait se poser concernant la légitimité du privilège social. Et ceci d'autant plus que, comme bien vous pensez, elle était un tant soit peu progressiste.
  - *Eh bien, vous le voyez, à considérer la vraie dynamique des forces, c'est ici que l'analyste a son petit mot à dire. Les abîmes ouverts, on pouvait en faire comme de ce qu'il en est pour la parfaite conformité des idéaux et de la réalité de l'analyste. Mais je crois que la vraie chose, celle qui devait être maintenue en tous les cas à l'abri de tout thème de contestation, c'est qu'elle avait les plus jolis seins de la ville, ce à quoi, vous pensez bien, les vendeuses de soutien-gorge ne contredisent jamais.*

- lezing
  - diagnose: psychose ordinaire!
    herlezen vanuit latere Lacan = voetnoot QP (1966)
    - neurose = extractie a en a bij A plaatsen, om fantasme te maken
    - psychose = *a dans sa poche* (geen extraction a, geen a bij Ander via fantasme)
      → voorwaarde voor hantering transfert: *prendre en nous le a à la façon d'un corps étranger* (*corps étranger* = kunstobject tussen ons en pt – cfr ELaurent)
  - tijden geval Lacan
    - symptoom: I = i(a)
      - haar basale kleinburgerlijk *Knödelmoral*
        → *désordre/débordements* = *liaisons amoureuses*
        - randje van burgerlijk toelaatbare (risicio diskreditering echtgenoot)
        - klaagt daar niet zelf over (geen *hystérie de la belle âme*)
      - Lacan: dus ook geen *rectification subjective*
    - transfert: S= I(A)
      - *point idéal où l'ordre (&désordre!) se maintient* = verondersteld *conformisme moral* Lacan: mag *débordements* niet goedkeuren
        - signaleert dat ze niets wil weten van Lacans 'immoraliteit'
        - cfr paniek telkens ze iets ziet van atypie van bv zijn gezinssituatie, bv opvoeding van zijn kinderen ...
      - Lacan:
        - geen analyse van deze transfert, laat haar die illusie over hem
        - geen *vacillation calculée de la neutralité qui vaut plus que toutes les interprétations* (1960 Subversion) – risico op erotomanie?
    - resultaat/doel: R = a niet geraakt
      - a langs kant sujet gebleven, geen extraction/deuil objet
      - hier orale objet: *en tous les cas devait être maintenue à l'abri de contestation qu'elle avait les plus jolis seins de la ville*
        a niet *dans sa poche, mais dans son soutien*
        haar avontuurtjes moeten telkens weer bevestigen dat ze de mooiste borsten heeft
        moest Lacan geen moraalridder zijn, dan zouden haar borsten door hem bedreigd worden
        (ik: wat ze zoekt bevestigd te krijgen in die avonturen) (I(A)→ i(a)→ a
        - erotomanie tov andere: ik heb jouw object
        - geen erotomanie tov Ander: A mag daar echter niet van genieten (dus geen erotomanie)

- oorzaken *déclin/mort* interpretatie?
  - Cottet: *déclin* interpretatie door vermijden transfertinterpretatie
  - JAM: *mort* interpretatie vanuit impasse van bepaald soort dubbelzinnige interpretatie
    - Tekst
      L'interprétation à l'envers (1996)
    - verschuiving dubbelzinnige interpretatie bij Lacan:
      1ste type (freudiaans) 2de type (lacaniaans)
      - 1ste Lacan: impasse freudiaanse dubbelzinnige interpretatie
        terug tot freudiaanse dubbelzinnige interpretatie
      - 2de Lacan: naar een lacaniaanse dubbelzinnige interpretatie?
    - in het spoor van JAM Orientation lacanienne
      Journées ECF 1996 Cause freudienne 32 "Vous ne dites rien" & Cause freudienne 34 "l'apparole et autres blablas"
      - Cottet: *limites* de l'interprétation
      - Guéguen: *discrétion* de l'interprétation (voorloper programma-tekst congres NLS)

UITWEIDING OVER INTERPRETATIE UBW OP DE LEEST VAN HET UBW

TWEEDE Ggolf VAN KRITIEK OP INTERPRETATIE VANUIT LACANIAANSE ORIËNTATIE
WAP
temps pour comprendre

- 2004-2006
  tien jaar na opening probleem in 1995 = *instant du regard* – door Cottet/JAM (ECF)
  - 10 jaar = *temps pour comprendre* in lacaniaanse oriëntatie
  - cfr Lacan *il suffit de 10 ans pour comprendre* ...
    geen 300 jaar zoals bij Joyce
- WAP
  - breder forum én adres dan interne ECF-discussie Cottet/JAM
  - principes (standaarden) analytische praktijk naar groot publiek toe
    context: publieke diskreditering psychoanalyse door hetze rond evaluatie en reglementering psychotherapie (vanaf 2000)
  - 2 versies
  - in elk van die 2 versies telkens slechts 2 opmerkingen over interpretatie
    - overdrachtsinterpretatie
    - dubbelzinnige interpretatie *à l'instar de l'Ics*
- 2 versies
  - 1ste versie
    - GBrodsky = vorige voorzitter WAP
      2004: "Proyecto de la declaracion de los prinicipios de la practica lacaniana" (Frans)
    - technische discussie: principes *pratique lacanienne*
      interne discussie – Kring nog commentaar op gegeven, ik juist ivm interpretatie!
    - provocatief ivm twee soorten interpretatie
      om interne discussie ivm techniek te provoceren?
      - dubbelzinnige houding tov dubbelzinnige interpretatie *à l'instar de l'Ics*
      - éénduidige afwijzing overdrachtsinterpretatie
  - 2de versie
    - ELaurent = huidige voorzitter WAP
      2006: "Principes directeurs de l'acte analytique"
    - ethische stellingname: principes *acte analytique*
      publiek statement – Nederlands vertaling via KringNLSNu!
    - voorzichtiger met kritiek op twee soorten interpretatie
      positie psychoanalyse tov reglementering psychotherapie ogv *evidence based* praktijken
      - erkenning dubbelzinnige interpretatie *à l'instar de l'Ics*
      - geen expliciete afwijzing overdrachtsinterpretatie

- **1ste versie WAP = Brodsky**
  - dubbelzinnig tov dubbelzinnige interpretatie
    niet duidelijk twee types dubbelzinnige interpretatie onderscheiden
    maar één interpretatie met twee kanten
    - interpretatie maakt dubbelzinnig
      - model/basis voor interpretatie
        - naar voorbeeld van Ubw…
          interpretatie *à l'instar de l'Ics*
        - .. en dus niet vanuit de theorie
          - *transmet pas un savoir*
          - *traduit pas les mots de l'analysant (=asémantique)*
            cfr "wat jij zegt, jouw lapsus/droom, begrijp ik zo vanuit de theorie"
          - *semblant expliquer elle vise autre chose*
            stuk theorie uiteenzetten ifv *rectification subjective* ≠ indoctrinatie!
      - effecten
        - niet voorzienbaar
          - *interprétation dont les effets sont prévisibles, n'est pas une interprétation*
          - niet vooraf vanuit theorie te weten wat effect zal zijn
          - wel *calcul* interpretatie (timing, welke delen van S), maar geen *calcul* van *effets de l'interprétation*
        - metaforisch *effet de sens* is poëtisch
          niet zozeer effecten op R van het genot?
    - (zelfde?) interpretatie gaat (terzelfder tijd?) in tegen *unendliche* dubbelzinnigheid
      (zelfde?) interpretatie werkt (terzelfder tijd?) *à l'envers de l'Ics*
      - doel
        - *contre la prolifération* (woekering, uitdijing) *du sens*
        - *contre la jouissance de l'association libre (= jouis-sens)*
          (analysant ne jouit pas de l'association libre)
      - hoe
        - *interprétation-coupure*
        - niet expliciet, maar vanuit vergelijking met sessie
          Ubw formatie = proliferatie-interpretatie sessie-einde = coupure-interpretatie
          straks terug op interpretatie =coupure – onder 2 vormen: orakel en korte sessie
  - éénduidige afwijzing overdrachtsinterpretatie
    - geen interpretatie transfert
      nous n'interprétons pas le transfert comme
      - *illusion/erreur* in verhouding tot realiteit (I interpretatie)
      - *répétition* oedipale verhoudingen (S interpretatie)

      ce qui veut dire que nous n'interprétons pas le transfert
    - geen liquidatie transfert op einde analyse
      fin de l'analyse: aucune liquidation du transfert, seulement sa transformation
      nog overdracht, maar ahw uitgezuiverd
      - overdracht zonder herhaling en zonder illusie
      - overdracht ogv iets R, van verhouding tot object die daarin verschijnt
    - niet terugvallen op tegenoverdracht bij impasse van interpretatie overdracht
      contre le contre-transfert comme instrument pour accéder à l'Ics
      (op het punt waarop overdrachtsinterpretatie inderdaad niet werkt)
      later terug over tegenoverdracht – cfr selfpsychology promoot tegenoverdracht

- **2de versie WAP = Laurent**
  - erkenning dubbelzinnige interpretatie *à l'instar de l'Ics*
    - uitgangsstelling: Ubw (formaties) = interpretatie door analysant
      - *interprétation aussi bien du côté de l'analysant que du côté de l'analyste*
      - *pouvoirs du langage et les effets de vérité qu'il permet, ce qui s'appelle l'interprétation, est le pouvoir même de l'Ics*
    - gevolgtrekking voor interpretatie door analyticus
      in de lijn van interpretatie door Ubw formaties analysant = *à l'instar de l'Ics*
      dubbelzinnig interpretatie = *déchiffrage du sens*
      - Ubw herstellen, interpretatie door Ubw weer op dreef helpen
        analytische interpretatie in de gaten van de interpretatie door het Ubw
        interprétation permet à l'analysant de tisser l'étoffe de son Ics
      - interpretatie analyticus (*à l'instar de l'Ics)* ≠ interpretatie analysant (*par l'Ics*)
        - *pas le même rapport à cet Ics - analyste a déjà effectué l'expérience*
        - *passe* verandert verhouding tot (interpretatie door) Ubw:
          dubbele houding tov interpretatie door Ubw, niet meer in geloven, ziet haar grens
      - techniek:
        - *ponctuer les dires de l'analysant*
        - punten en comma's verplaatsen – cfr *time flies like an arrow*

        cfr straks : coupure als belangrijkste interpunctie
        cfr later : grammaticale vorm van equivoque interpretatie
      - effect/doel :
        - *desserrer les identifications* (via Ubw S1)
          S1 in dialectiek te brengen met telkens andere S2 ???
        - *soutenir l'ouverture, l'énigme chez le sujet*
          dubbelzinnigheid handhaven – of al opening voor non-sens ?
      - niet expliciet tegen dubbelzinnige interpretatie *à l'instar de l'Ics*
        (dichtste: analyticus met andere verhouding tot Ubw vanuit *passe* – cfr infra)

- niet expliciet tegen transfertinterpretatie
  - theorie: twee kanten transfert (wat zoekt analysant bij analyticus)
    - analyticus = weten/SsS
      - Ubw-kant in transfert = *Ics transférentiel*
        transfert = subjectivation du savoir de l'Ics
        (subjectivering eigen weten van het Ubw in analyticus=A=sujet)
      - slechts vanuit zijn functie als SsS kan analyticus dubbelzinnig interpreteren *à l'instar de l'Ics* … en zo interpretatie door Ubw weer op dreef helpen ...
    - analyticus = object/a
      - *visée de celui qui dit = récupérer l'objet perdu (=a)* bij analyticus
        il vise le partenaire de son fantasme
      - driftobject-kant in transfert
        transfert = mise en acte de la réalité sexuelle de l'Ics
  - niets ivm interpreteren/hanteren transfert?
    - niet expliciet tegen transfertinterpretatie
      - als weten interpreteren
      - als object hanteren
    - expliciet tegen gebruik tegenoverdracht (zonder term)
      - niet interpreteren vanuit eigen fantasme (dat in theorie gegoten wordt)
        analyste, éclairé par l'expérience sur la nature de son propre fantasme, en tient compte – en il se garde d'agir au nom de celui-ci
      - waar overdrachtsinterpretatie niet werkt
- UITWEIDING INTERPRETATIE ALS COUPURE
- UITWEIDING TEGENOVERDRACHT (VANUIT DOCTORAAT??)

DERDE GOLF VAN KRITIEK OP INTERPRETATIE VANUIT LACANIAANSE ORIËNTATIE NLS
moment de conclure

- **situering**
  - drie tijden
    telkens georiënteerd door JAM als beginpunt
    - ECF 1995: *instant du regard!* = SCottet / JAM
    - WAP 2004-2006: *temps pour comprendre ...* = GBrodsky / ELaurent
    - NLS 2008: *moment de conclure?* = PGGuéguen / AStevens
  - Protagonisten
    - PGGuéguen
      - président NLS
      - 10 juni 2008: 1ste voorstelling onderwerp NLS-congres L'interprétation lacanienne Nederlands in KringNLSNu! 139
    - AStevens
      - directeur scientifique NLS-congres L'interprétation lacanienne
      - 18 oktober 2008: *texte d'orientation (lacanienne)*
        Nederlands KringNLSNu! 158

    Hoe staan beiden tov overdrachtsinterpretatie en onbewuste interpretatie
    hoe articuleren ze beide?
    kunnen we ook tussen hun visies die creatieve spanning creëren die binnen de *orientation lacanienne* de discussies over de interpretatie vooruit helpt, tot de uitvinding *in progress* of *calcul* van een lacaniaanse interpretatie kan leiden

- **PGGuéguen**
  - principe
    Ubw interpretatie en transfertinterpretatie meteen met elkaar gearticuleerd, in één adem besluit telkens:
    transfertinterpretatie is altijd 'overbodig' – immers analyse overdracht geschiedt ahw altijd *de surcroît* , als bijwerking – zowel van
    - interpretatie *à l'instar de l'Ics*
    - interpretatie *à l'envers de l'Ics*

    transfertinterpretatie moet dus nooit rechtstreeks
  - 1ste Lacan
    - dubbelzinnige interpretatie *à l'instar de l'Ics*
      - doel interpretatie:
        - viseren S = herstel *sens Ics* (*retour au sens*)
        - neveneffect = reductie I
          déconstruction intentionnalité (ego) (= *méconnaissance*)
      - hoe/techniek interpreteren:
        - zoals het Ubw: *analyste à la place de l'Ics*
          (duidelijkste verwijzing naar L-schema – *analyste à la place de l'A*)
        - op allusieve wijze: *vertu allusive* (einde Direction 1958)
      - wat interpreteren (ik):
        - enkel Ubw formaties interpreteerbaar – via VA
        - VA niet op zich interpreteerbaar
    - transfertinterpretatie?
      - niet expliciet!
      - transfert mag niet geïnterpreteerd
        - transfert = voorwaarde voor herstel Ubw interpretatie of interpretatie door Ubw met zijn productie van *double sens*
          slechts door transfert komt Ubw (*double sens*) weer op gang
          Ics sous transfert (Ics transférentiel) pousse à la recherche du sens, fait proliférer le sens
          het is maar omdat het Ubw onder transfert staat dat het *sens* produceert
        - transfert analysant is van dezelfde orde als de *interprétation à l'instar de l'Ics* door analyticus
        - transfert positief bekeken, als S, langs kant van Ubw – dus niet als I weerstand

- 2de Lacan
  - oppositie twee types interpretatie
    - dubbelzinnige interpretatie *à l'instar de l'Ics*
    - letterlijke equivoque interpretatie *à l'envers de l'Ics*
      UITWEIDING: EQUIVOQUE INTERPRETATIE
  - letterlijke equivoque interpretatie *à l'envers de l'Ics*
    - hoe interpreteren
      équivoque = letterlijke interpretatie
      - *dans ce qui s'entend … séparer ce qui se dépose comme une lettre, ce qui se lit*
        leesbaarheid/schrijfbaarheid gehoorde
      - *analyste-éditeur des dits de l'analysant*
        - *é-diteur* = uit-gever = naar buiten brengen (letterlijk), tekst bewerken zodat iemand daarmee naar buiten kan komen, zodat hij leesbaar wordt
        - gaat voortdurend na hoe datgene wat hij hoort op twee verschillende wijzen kan geschreven/herschreven/verschreven worden (door het publiek)
    - wat interpreteren (ik)
      - in VA niet meer luisteren naar *parole* (S/Ubw) maar naar *lalangue* (R/genot/IcsR)
      - hele VA in principe interpreteerbaar (niet alleen meer Ubw formaties = Ics S!)
    - doel equivoque interpretatie
      - viseren R = *jouissance devient acceptable, vivable*
        (concreet: symptoom wordt *supportable* & mogelijkheid tot *savoir y faire avec*)
      - neveneffect = reductie S
        - *réduction sens Ics, désabonnement de la recherche de sens*
          counteren *folie qui consiste à préférer en tout l'Ics*
        - *Ics devient R*
  - moet niet tegen transfertinterpretatie ageren
    - twee kanten transfert
      - S kant : SsS = *subjectivation du savoir de l'Ics* (niet vermeld)
      - R kant : *mise pulsionelle à l'œuvre dans la séance*
        (XI: *mise en acte de la réalité sexuelle de l'Ics*)
    - weer geen transfertinterpretatie nodig
      in de mate dat *équivoque va contre le sens (Ics), elle va aussi contre*
      - *transfert qui pousse à la recherche du sens*
      - *Ics sous transfert (Ics transférentiel) qui fait proliférer le sens*

      geen interpretatie transfert meer nodig als interpretatie ingaat tegen *sens* (die het gevolg is van het werk van het *Ics sous transfert*, van geloof in SsS)?
      equivoque 'breekt' ahw transfert
      (1ste Lacan: aanmoedigen transfert via interpretatie, omdat transfert, net als dubbelzinnige interpretatie, Ubw op dreef helpt)
    - weten om te gaan met rest van transfert
      savoir y faire avec le transfert (met wat nog van transfert rest, R rest, object – die toch niet interpreteerbaar is)
      Handhabung

- **AStevens**
  - principe
    viseert enkel dubbelzinnige interpretatie *à l'instar de l'Ics*
    transfertinterpretatie, en zelfs transfert, niet eens meer vermeld??
    probleem geregeld? doordat men afziet van dubbelzinnige interpretatie *à l'instar de l'Ics* en op andere wijze interpreteert (equivoque) moet men niet meer transfert interpreteren?
    cfr discussies Cottet/JAM en discussie GBrodsky/ELaurent:
    - eerste beweging: zeer expliciet tegen transfertinterpretatie
      - SCottet: waarschuwen tegen overdrachtsinterpretatie, soms
      - GBrodsky: radicaal tegen transfertinterpretatie
      - PGGuéguen: overbodigheid transfertinterpretatie
    - tweede beweging: men moet het niet meer hebben over transfertinterpretatie
      - JAM
      - ELaurent
      - AStevens
  - 1ste Lacan
    - dubbelzinnige interpretatie *à l'instar de l'Ics*
      - basis:
        - *Ics analysant interprète*
        - nieuw: duidelijk onderscheid twee kanten interpretatie door Ubw:
          - Ubw formatie (manifeste inhoud) = *interprétation-chiffrage* – cfr *énigme*
          - VA (latente gedachten) = *interprétation-déchiffrage* – dit is eigenlijk het nieuwe accent!
      - hoe:
        - niet: vertaling taal analysant in analytische metataal (cfr ELaurent)
          wel: modification *phrase analysant*
        - *analyste interprète à l'instar de l'Ics-interprète*
          dubbelzinnigheid Ubw weer op dreef helpen door te interpreteren zoals Ubw interpreteert
        - nieuw: passeert echter altijd via VA (vergeet men vaak te vermelden)
          geen directe déchiffrage van Ubw formaties, enkel ogv eerste déchiffrage door analysant zelf in de VA
          - *chiffrage*=vercijfering door Ubw formatie
          - eerste *déchiffrage*=ontcijfering door VA
            geremd, onaf – *interprétation sauvage*
          - *déchiffrage* door analyticus
            interprétation raisonnée
          - Ubw kan weer volop gaan chiffreren
      - doel:
        - niets nieuws: *déchiffrage sens Ics*
          créationniste = *traduction du sujet dans le texte* (cfr *S1 représente sujet pour S2*)
          subject doen verschijnen tussen betekenaars
        - nieuw: rond bestaande *point de capiton* van die *sens Ics* (ik: NdP installeert fallus)
    - geen waarschuwing tegen transfertinterpretatie?

- 2de Lacan
  - andere interpretatie dan dubbelzinnige interpretatie *à l'instar de l'Ics*
    - uitgangspunt:
      - probleem waarop interpretatie moet antwoorden = teveel aan interpretatie
      - nieuw: expliciet vanuit psychose-paradigma:
        - psychose = lijdt aan teveel interpretatie
          (begin Lacan als psychiater, dus niet meteen enthousiast over interpretatie
          Freud wel enthousiast over interpretatie, vanuit religieuze background)
        - door dubbelzinnig interpretatie *à l'instar de l'Ics* begint neurose aan zelfde probleem te lijden als psychosen nl interpretatiedelier

      clinique ironique
    - doel interpretatie
      ook identiek voor neurose én psychose
      - *ancrage jouissance*
      - via creatie *point de capiton hors sens*
        orienté par le symptôme et dans la perspective de construction d'un sinthome
        (NdP als *point de capiton* voor *sens Ics*)
      - echter: zoeken *point de capiton hors sens ≠ plongée* in *simple non-sens*
        - *souligner à l'occasion un S qui insiste*
        - cfr JAM "Enigme et interprétation" 37:
          on veut que le sujet perçoive quelles significations/sens il frabrique avec ses non-sens (S1)
    - hoe/techniek
      (ik: ook identiek voor neurose én psychose?)
      - *analyste = éditeur*
        hier niet meteen bepaald als het maken van equivoques (wel bij PGGuéguen)
        - *ponctuation*
        - *mettre les guillemets de la citation*

        grammaticale equivoque???
      - *interprétation-coupure*
        - *arrêt sur le mot qui traduit au plus juste la jouissance (qui envahit le sujet)*
          vaak juist door te stoppen op een woord waarvan men een equivoque maakt
        - model = korte sessie:
          séance écourtée/coupée avant que le sens ne se boucle et se referme
      - *interprétation équivoque*
        équivoques maken = tonen wat de verschillende schrijfmogelijkheden zijn van het gehoorde
        cfr sleutelpassage Etourdit (1972)
    - effect
      soutien au lien social retissé (bij neurose?)
  - Tegen transfertinterpretatie
    Niets??? Zelfs niet het woord??

- UITWEIDING EQUIVOQUE INTERPRETATIE

- UITWEIDING OVERDRACHTSINTERPRETATIE
- UITWEIDING INTERPRETATIE VANUIT CHINESE POËZIE